

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Във. №	44-254-04-168
Дата	08 / 04 2022 г.

**ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н НИКОЛА МИНЧЕВ**

13
13

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Г-ЖА ИРЕНА АНАСТАСОВА**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АНАСТАСОВА,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменение и допълнение на законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование № 47-202-01-1, внесен от Министерски съвет на 18 януари 2022 г., приет на първо гласуване на 30 март 2022 г., както следва:

Да се създаде нов § 11:

§ 11. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нова ал.8 и ал. 9:

„(8) Приемането на студенти, докторанти и специализанти – българи, живеещи извън Република България, се извършва по реда на чл. 10, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България.

(9) Приемането на студенти, докторанти и специализанти - лица от български произход, граждани на Република Албания, Република Казахстан, Република Косово, Република Молдова, Република Северна Македония, Република Сърбия и Украйна, се извършва по реда, определен с акта на Министерския съвет по чл. 10, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България, независимо дали притежават българско гражданство или имат разрешение за постоянно пребиваване на територията на Република България.“

2. Досегашната ал. 8 става ал. 10.

ВНОСИТЕЛИ:

Христо Силежков
Христо Силежков
Елисавета Бенчева
Ирена Анастасова

Александр Дунев
Зорница Грегеш

МОТИВИ ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

С настоящото предложение се предлага да се създаде нов § 11, с който се правят допълнения в чл. 68 от Закона за висшето образование, като се дава възможност по облекчен ред, определен от Министерския съвет, съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България, в българските висши училища да се приемат и лица от български произход, граждани на Република Албания, Република Казахстан, Република Косово, Република Молдова, Република Северна Македония, Република Сърбия и Украйна, които имат и българско гражданство или разрешено постоянно пребиваване на територията на Република България.

При обсъждане на това предложение следва да се има предвид, че един от основните аспекти на националната политика спрямо българите в чужбина е тяхната образователна интеграция. В сферата на висшето образование държавната политика за привличане на тези млади българи за обучение в България трябва да бъде особено силна, тъй като те са в такъв етап на своя живот, в който определят бъдещия си професионален и социален път. Израз на тази държавна политика във висшето образование е Постановление № 103 на Министерския съвет от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина. Макар и приет преди почти от 30 години този акт и към момента действа в подкрепа на националната политика за образователна интеграция на българите в чужбина.

Съгласно Постановление № 103 на Министерския съвет от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина от облекчения ред за прием по този акт да могат да се ползват само чуждестранни граждани, които пребивават постоянно на територията на чужда държава. Това изискване обаче се явява в явна колизия с друг аспект на държавната ни политика спрямо българските общности в чужбина – стимулирането на придобиване на българско гражданство и трайно установяване на територията на Република България. Придобиването на българско гражданство от българите в чужбина е целен и желан резултат и не следва да се явява пречка за тяхната образователна интеграция в българското висше образование. Напротив, двете политики трябва взаимно да се допълват.

За да бъдат преодолените изложените проблеми и държавната политика спрямо българите в чужбина да бъде кохерентна, а различните ѝ аспекти да се допълват и подсилват, е необходимо в нормативен акт с ранга на закон да бъде дадено право на нашите сънародници от историческата ни диаспора в чужбина, граждани на държави, които са признали българското малцинство, да имат право да бъдат приемани по облекчен ред в държавните висши училища у нас, независимо от това дали са придобили българско гражданство или имат разрешено постоянно пребиваване в страната ни.

Даването на това право на тези лица по никакъв начин не цели да ги постави в по-благоприятно положение спрямо българските граждани, живеещи на територията на Република България. Дали и при какви условия законодателят ще предвиди облекчен ред за прием на дадена категория лица е пряка проява на провежданата от него политика. Важното е този облекчен ред да се прилага за категории лица, а не за определен индивид. Това изискване обективира и гарантира конституционния принцип за равенство, определен в чл. 6 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията на Република България. В определени случаи облекчените режими, които Конституцията допуска, са обществено необходими и социално оправдани. И към момента в чл. 68 Законът за висшето образование предвижда облекчен ред за прием на определени категории лица. Облекченият ред, който се предоставя на тези лица, не е самоцелна привилегия, а има компенсаторен характер с оглед затрудненото, неравнопоставеното или особеното положение, в което се намират.

Отчитайки обективната неравнопоставеност на българските граждани, живеещи извън Република България и нямащи възможност да се ползват ежедневно от боравенето с българския език, държавата може да предвиди и проведе спрямо тях специални мерки, посредством които да гарантира равенството на тези лица при упражняване на конституционното им право на образование. Както и до момента, местата за прием на тези лица във висшите училища са извън утвърдения брой за прием на българските граждани, живеещи у нас.

В чл. 10 от Закона за българите, живеещи извън Република България е посочено, че българите, живеещи извън Република България, имат право да придобиват висше образование в държавните висши училища в Република България при условията, предвидени за българските граждани, както и че Министерският съвет определя облекчен ред за тяхното приемане. С предлаганото допълнение на Закона за висшето

образование се цели ясно и недвусмислено да се даде възможност на българите от историческата ни диаспора, граждани на държави, признали българското малцинство, които междувременно са придобили и българско гражданство или са получили разрешение за постоянно пребиваване у нас, също да могат да се ползват от утвърдения от Министерския съвет облекчен ред за прием, за да не се стига до ситуацията, в която положителните резултати от една държавна политика спрямо сънародниците ни зад граница да водят до негативни последици за тях по отношение на друга такава политика – образователната.

ВНОСИТЕЛИ:

Антоний Яков

Ирина Яков

Иван Яков

Христо Симеонов

Александър Димитров

Зорница Стамболийска